

de VRIJBRIEF

LIBERTARISCH TIJDSCHRIFT

MAANDBLAD 115
SEPTEMBER 1987

Publiciteit

Is het u ook opgevallen dat het LIBERTARISME steeds meer in de media wordt genoemd?

Enkele jaren geleden gebeurde dat helemaal niet, maar de laatste tijd zien we dat regelmatig. Vaak als een losse opmerking, maar steeds meer dat er echt over geschreven wordt. De "privatisering" heeft daaraan een grote bijdrage geleverd.

Dat betekent dat er wat aan het veranderen is. Steeds meer mensen gaan daardoor minder vreemd tegenover ons staan. Het begrip "Libertarisme" gaat leven.

Misschien gaat het nu wel die kant op dat de media er niet meer omheen kunnen om er over te rapporteren. En dan zou de groei van het libertarisme wel eens in een veel hogere versneling kunnen komen. De invloed van de media is immers bijna niet te overschatten. Zij kunnen iets maken of breken. Zie maar eens hoe ze bij voorbeeld in de Verenigde Staten bereiken dat een president (Nixon) naar huis gestuurd wordt, of hoe een presidentscandidaat (Hart) zijn aspiraties moet opgeven.

Eén van de sterkste wapens van "de pers" is het doodzwijgen van iets of iemand. Als de media iets willen doen vergeten, zwijgen ze er gewoon over. Het blijkt dan dat ook in "de maatschappij" al vlug er niet meer over gedacht of gesproken wordt.

Hoe heeft, generaliserend gesproken, de pers niet gejuicht dat in Perzië de Shah werd weggejaagd. En zie eens wat ervoor in de plaats is gekomen!

Al begint er nu over het libertarisme gepubliceerd te worden, we zijn er nog lang niet.

Het blijkt nog steeds dat het nog helemaal niet gelukt is om onze filosofie duidelijk over te brengen.

Zie als voorbeeld maar het artikel dat Job de Klepper schreef in het maandblad DE VRIJE GEDACHTE, (zie elders in dit nummer), en dat toch komt uit een hoek die het libertarisme niet kwaad gezind is. Omdat dit een goed voorbeeld is van de wijze waarop het libertarisme kan overkomen, besteden we er in dit nummer aandacht aan. Wij hopen dat dit zal bijdragen tot meer begrip.

Ir. H.J. JONGEN SR.
Voorzitter Stichting LIBERTARISCH CENTRUM.

Lage Landen Libertarische Conventie Najaar 1987	2
Tijdsbeelden	3
Geld	6
With a little help from my friends	8
Integrand	10
Boekrecensie	11
Akties Vrijbrief	11
Congres	12
Verstaatsing	13
Help de ambtenaar verzuipt (mij)	14

VOORLOPIG PROGRAMMA

LAGE LANDEN LIBERTARISCHE CONVENTIE NAJAAR 1987

1E DAG: WOENSDAG 21 OKTOBER 1987

(E) is Lezing in Engels
(NLB) is Lezing in Ned.
(sim) is Meerdere lezingen tegelijk

- ca. 17.00 uur Aankomst deelnemers conventie.
19.00 uur Openingsbanket: Opening Lage Landen Conventie
20.30 uur Speciale openingssessie. Praktisch Libertarisme: Life, Liberty, You and Me; Jan Smid. (E)
22.00 uur Speciaal gastoptreden: Prof. Mr.Dr. Ir. P.I. Neut over: The Worthlessness of Libertarianism; Why Libertarianism doesn't Work! (E)

2E DAG: DONDERDAG 22 OKTOBER 1987

- 9.30 uur Chris Tame: Libertarianism is not enough - the necessity for psychological selfliberation (E).
10.30 uur Michiel van Notten: Ronnie Brunswijk, The Noble Savage (E)
14.30 uur Richard Vogel: Liberty - Who wants it? (E)
15.30 uur ca. Richard Vogel: Liberty - Who Gets it? (E)
16.30 uur Excursie Monschau
19.00 uur diner
20.00 uur Louis van Stekelenburg:
21.00 (sim) Christophor Albricht: (E)
21.00 (sim) Stefan van Glabbeek: Libertarisme en Jongeren. (NLB)
22.00 uur The Fountainhead.

3E DAG: VRIJDAG 23 OKTOBER 1987.

- 9.30 uur Louk Jongen: Beleggen voor eenieder (NLB).
10.30 uur Rob van Glabbeek:
14.30 uur Wolfgang Scheel: Libertarianism and Human Evolution, Necessity and value of a Holostic Self-Liberation (E).
15.30 uur Elisabeth Clarke-Hasters: The Buddhism of Nichiren Dais-konin - A Powerful Way Into Freedom (E).

- 10.30 (sim) Govert Erren: Vrije Economie en de benodigde mentaliteit (NLB).
19.30 (sim) Alphonse Crespo: How to start your own school in ten easy steps. (E)
20.30 (sim) Brian Micklethwait: Libertarianism and Success (E).
20.30 (sim) Nel van Hulten: Libertarisme en Kinderen, volgens Frances Kendal (NLB).

4e DAG: ZATERDAG 24 OKTOBER 1987.

- 9.30 uur Eric Verhulst: Leven in een Libertarische Wereld: Een continue morele keuze. (NLB)
11.00 uur Boudewijs Bouckaert: Het Ludwig von Mises Instituut. (NLB)
14.30 uur Chris Tame & Brian Micklethwait: A Libertarian Movement in Great Britain (E).
15.30 uur Bjørn Kjølseth: A Libertarian Movement in Norway (E).
19.00 uur Slotdiner: tijdens diner de uitreiking van de DON QUICHOTTE WINDMILL AWARDS, veiling, e.d.

5E DAG: ZONDAG 25 OKTOBER 1987

- 9.30 uur Alphonse Crespo: Swiss Classical Liberals (E).
10.30 uur Hub Jongen & Jan Smid: The Solution. Zuid Afrikaanse Libertariërs bieden een oplossing voor de problemen van Zuid Afrika en voor de Wereld. (E/NLB).
11.30 uur Evaluatie van de Lage Landen Libertarische Conventie Najaar 1987.
(Extremely Early Bird Discount inschrijving Lage Landen 1988)
12.00 uur Afsluitende gezamenlijke lunch.

Nog niet definitief "geprogrammeerd zijn een aantal sprekers die wij nog hopen te verwelkomen.

O.A.:

- Dra. Reina R. Steenwijk: Vertegenwoordiger Nederland van Chief Buthelesi van het Zulu-Volk van Zuid-Afrika.

- Een Objectivist.

- Jim Turney: Voorzitter U.S. Libertarian Party.

- Vince Miller: President Libertarian International.

- Kapelaan Bauduin:

Daarnaast zijn er een aantal activiteiten die nog geprogrammeerd zullen worden:

- videotape van Ayn Rand's laatste speech.

- videotape van Harry Browne

- bezoek aan museum

- film: The Incredible Bread Machine.

— TIJDSBEELDEN

Ir. Hub Jongen sr.

*) Het Maandblad DE VRIJE GEDACHTE is een uitgave van de "Vrijdenkers-vereniging", Postbus 1087, 3000 BB Rotterdam.
DFL. 30,- of BF. 550 per jaar.

Onder deze kop schreef Job de Klepper in het Juli/Augustus nummer van het Maandblad DE VRIJE GEDACHTE*) een artikel: LIBERAAL OF LIBERTAIR.

De VRIJBRIEF heeft met De Vrije Gedachte een ruilabonnement. Daardoor kunnen elkaars ideeën worden uitgewisseld en kan nagegaan worden in hoeverre beide groepen daar wijzer van kunnen worden.

Tot nu toe heeft dat zich beperkt tot het lezen van elkaars artikelen door de redacties. Maar het is verheugend dat het nu door het artikel van Job de Klepper gekomen is tot een bredere meningsuitwisseling. Ik hoop dat dit tot meer wederzijdse bekendheid en begrip zal leiden.

Eerst over het "vrijdenken", wat is dat eigenlijk voor iets?

Ik moet bekennen dat mij dat nog steeds niet helemaal duidelijk is. Gelukkig staat in hetzelfde nummer een artikel van Erik van Zomeren, dat daar iets meer over zegt. Daarin definieert hij: "vrijdenken is "ongelovig" denken... de Vrijdenkers wijzen godsdienst "totaal" af".

Ayn Rand schrijft in ATLAS SHRUGGED: "Denken is een proces van identificatie en integratie".

We zouden kunnen aannemen dat de Vrijdenkers via identificatie en integratie tot de "ongelovige" conclusie gekomen zijn. Iemand anders kan tot een andere conclusie gekomen zijn. Dit hoeft er niet toe te leiden dat deze personen op andere gebieden het altijd oneens zullen zijn.

Het is natuurlijk niet zo dat "vrijdenken" altijd "juist" denken is. Het "ongelovig" denken is geen enkele garantie om altijd tot de juiste conclusies te komen. Ook de Vrijdenker zal in het denkproces moeten bedenken dat hij niet alwetend of onfeilbaar is.

Verder zegt Erik van Zomeren dat: "Vrijdenken humanistisch is, dus stelt het de mensen "boven" de staat".

Ik zou bijna zeggen dat dat puur LIBERTARISCH is! Daarom ben ik het ook (bijna) eens met Erik van Zomeren als hij stelt dat "vrijdenken gevaarlijk is voor de staat". Als hij het woord "vrijdenken" vervangt door "denken" in de bovenstaande betekenis van Ayn Rand, ben ik het helemaal met hem eens.

Maar nu eerst het artikel van Job de Klepper. Laat u niet afleiden door het detail dat hij het heeft over Libertairen, terwijl wijzelf steeds Libertariërs zeggen.

LIBERAAL OF LIBERTAIR.

Zoals u weet noemt de V.V.D. zich een liberale partij. Of dit nog wel terecht is, is voor ons een vraag, maar daar wij geen partijpolitieke beschouwing houden kunnen we hier niet op ingaan.

Nu bestaat er in Nederland, maar ook in andere landen een organisatie die zich Libertarisch Centrum noemt.

Zij verkondigen ideeën waardoor ook vrijdenkers zich aangesproken kunnen voelen en omgekeerd. Vandaar dat wij ons beider tijdschriften uitwisselen.

Zij pleiten voor een grote vrijheid van de individu en wensen absoluut geen staatsbemoeienis en alle mogelijke voorschriften zijn hen een doorn in het oog. Hoewel juist democratisch-socialisten wel veel via de staat geregeld willen zien, kunnen veel vrijdenkers zich wel vinden in de gedachten van geen enkele bemoeienis van de staat met de burger. Maar daarover zouden wij zelf onderling ook wel eens kunnen praten, dus wel staatsbemoeienis of juist totaal niet.

Volgens de Libertairen gaat onze huidige regering nog lang niet ver genoeg met de zo bejubelde "privatisering". Zij stellen b.v. dat er geen vrijheid is zolang een ondernemer niet zelf mag beslissen wat hij zal produceren en waar, welke lonen hij moet betalen, welke prijzen hij mag berekenen, welke Boete op Toegevoegde Waarde hij dient te betalen en dan moet hij ook nog halve winst aan de staat afstaan.

Nu klinkt dit geluid van de Libertairen wel erg somber, maar wij dachten dat het nog al meeviel.

Natuurlijk gaan wij ervan uit dat de meeste ondernemers fatsoenlijke hard werkende mensen zijn, maar wij zijn toch bang dat als er niet geregeld en voorgeschreven wordt op dit terrein dat dan de wet van de jungle gaat gelden tenzij alle mensen engelen zijn.

Bovendien schijnen de Libertairen ook bezwaar tegen de B.T.W. te hebben. Nu is het zo dat niet de ondernemer de B.T.W. moet betalen. Deze wordt uiteindelijk op de consument verhaald en door de ondernemer afgedragen. Je kunt er alleen over discussiëren of de consument zo niet te veel belast wordt. In andere landen is de B.T.W. b.v. veel lager.

Maar of je het nu met de staat eens bent of niet de staat moet toch aan inkomsten komen om die dingen te doen die wij allen nuttig vinden. De Libertairen zeggen zelfs "belasting is diefstal". Ja in zekere zin is dit misschien zo maar je kunt dan ook stellen "winst is diefstal" en heeft een bekende anarchist niet gezegd "eigendom is diefstal".

Als een product b.v. schaars is zet de ondernemer daar toch een grotere winst op, dat is dan toch de economische vrijheid, maar dan willen wij er wel op wijzen dat de economisch zwakkeren in de samenleving zich zo'n product niet kunnen aanschaffen. Terwijl zij er net zo veel recht op hebben als de beter-situëerden.

En de zo begeerde privatisering werkt dan toch als kapitalisme in zijn naakste vorm waarbij de zwakkeren worden vermalen. Dat zien wij nu toch? Wij vragen ons daarom af hoe de Libertairen deze zwakken willen beschermen of geldt hier dan toch: "ieder moet maar voor zich zelf zorgen, dat is pas vrijheid". Of is solidariteit ook een vies woord geworden? Als men geen belasting wil betalen, hoe zorgt men dan voor werklozen, bejaarden, zieken etc. Natuurlijk weten we dat voor deze bevolkingsgroepen premies worden betaald maar de volgende stap is dat men dit ook diefstal vindt zeker als de ondernemer ze betaaft. Alles in het leven heeft nu eenmaal zijn prijs.

In hun blad schrijven de Libertairen dat "de sociaal-democratie in Nederland vindt dat eigendom van mensen via belasting afgepakt mag worden". Is dit niet wat erg ongenueanceerd gedacht? Waar staat dat overigens? Men eist dus de vrijheid van onbeperkt bezit te hebben en winst te maken. Maar o.i. gaat dat altijd ten koste van anderen. Denk maar aan de Derde Wereld die altijd geplunderd is en nog wordt.

De Libertairen stellen dat ieder individu vrij moet zijn zonder de vrijheid van anderen aan te tasten. Dat is prachtig, bovendien is dit een standpunt waarmede vrijdenkers vele humanisten en anarchisten het mee eens zullen zijn. Het is wel jammer dat men hierbij schrijft: "welke bezwaren kunnen socialisten, fascisten en communisten er tegen aanvoeren?". Wij vinden het onjuist om deze groepen op één hoop te gooien. Dat is heel ongenueanceerd en een belediging van vele goedwillende socialisten en communisten. Ook menen wij dat met de genoemde vrijheid zeker niet bedoeld mag worden de vrijheid om zoveel mogelijk te vergaren. Zo zijn wij van mening dat grond niet in privé bezit behoort te zijn, daar grond ten eerste een schaars artikel is en ten tweede aan alle inwoners gezamenlijk behoort.

Wat de een bezit kan de ander niet bezitten. De Liberalen en Libertairen roepen nu zo hard om privatisering. Maar beseffen zij dat juist de door hen zo verfoeide nationalisatie een liberaal erfgoed is.

Het liberalisme is in wezen ontstaan in de strijd tegen de monopolieposities, tegen het machtsmonopolie van de absolute vorst en men pleitte voor de ondernemersvrijheid. Deze vrijheid leidde weer tot monopolie posities en om dit te breken wilden de liberalen nationalisaties.

De cirkel is nu weer rond en wil men weer de grootst mogelijke ondernemers vrijheid. Het opmerkelijke is

dat ondanks de privatisering en deregulering die onze overheid zo propageert de greep van deze overheid op mensen en zaken steeds sterker wordt. Kijk maar naar de gezondheidszorg en het onderwijs. De bureaucratie wordt steeds heviger en de centralisatie groter. (Deze laatste gegevens ontleenden wij aan het interessante artikel van Rudolf de Jong in nr. 77 van De As).

Concluderende kunnen wij dus stellen dat wat de Libertairen stellen er opvattingen bij zijn waar wij ons wel achter kunnen stellen maar dat geldt ook voor vele gedachten uit het socialisme, anarchisme en communisme.

Maar dat men onder de gewenste vrijheid vooral verstaat de ondernemersvrijheid dus de economische dat is ons te simpel.

Dat is niet het tovermiddel om de wereld voor IEDER-EEN leefbaar te maken. Om de wereld vrij en dus leefbaar te maken moet er heel wat meer veranderen, vooral in de hoofden en harten van de mensen.

Het is wel interessant om te lezen wat de pas overleden Dick Hillenius hierover eens schreef "het is eigenlijk onaanvaardbaar dat andere mensen onaardig tegen je zijn".

ENIG COMMENTAAR

op het artikel LIBERAAL OF LIBERTAIR van Job de Klepper.

Oorspronkelijk dacht ik dat het eenvoudig zou zijn om even een commentaar op dit stuk te schrijven. Het is ook niet moeilijk, maar het beslaat zoveel punten dat ik bijna een boek moet schrijven om ze allemaal te behandelen. Misschien is het daarom nuttig om eens een discussie-avond te organiseren waarop alles beter tot zijn recht kan komen.

Er zijn boeken genoeg waar het allemaal instaat. Voor deze discussie lijkt het me voldoende het grondprincipe van het LIBERTARISME als uitgangspunt duidelijk te stellen.

Het LIBERTARISME is voor INDIVIDUELE VRIJHEID. Vrijheid voor elk mens.

Daarom vinden wij dat alle handelingen tussen mensen onderling moeten geschieden op basis van wederzijdse vrijwilligheid, en alle wederzijds vrijwillige acties horen legaal te zijn.

Dat betekent dat geen enkel persoon, of groep van personen, met geweld, dwang of fraude mag beginnen tegen een ander mens of groep mensen.

Wat voor één persoon geldt, geldt ook voor een groep van meerdere personen. En ook als die groep toevallig bestaat uit 51°/o (of meer) van de bevolking.

Met deze fundamentele uitgangspunten kunnen we veel opmerkingen verklaren en/of rechtzetten.

Of de V.V.D. nog een "liberale" partij is, hangt af van de definitie en hoeveel onvrijheid een partij mag nastreven om nog liberaal genoemd te worden, eventueel in vergelijking met andere partijen die nog meer onvrijheid en nog meer overheidsdwang voorstaan. We hoeven echter alleen maar het partijprogramma te lezen om te zien dat de V.V.D. op zoveel punten de vrijheid wil beperken, dat je in de zuivere betekenis van het woord helemaal niet meer van liberaal kunt spreken.

Inderdaad gaat de **PRIVATISERING** in België en in Nederland nog lang niet ver genoeg. Ik zou zelfs zeggen dat ze in beide landen nog nauwelijks is begonnen!

Ik vind niet dat "de Libertariërs het erg somber inzien". In tegendeel de meeste zijn erg realistisch. Het verwondert me echter dat Job de Klepper schrijft dat de staatsbemoeienis nogal meevalt. Probeer eens een lijst te maken van alles wat wel mag. Je kunt achter elk punt minstens tien dingen schrijven die niet mogen!

Libertariërs gaan er net NIET van uit dat alle mensen "engelen" zijn. In tegendeel, ook hier weer de realistische opvatting, dat de mens is zoals hij is. Dat wil zeggen dat er altijd slechte elementen onder zijn, en net daarom is het nodig het fundamentele grondprincipe toe te passen van het niet en nooit initiëren van geweld of fraude.

Uiteraard hebben Libertariërs ook bezwaar tegen de BTW. Het doet niet ter zake WIE deze betalen moet; het is net als met alle andere belastingen de consument die het gelag betaalt.

Is het juist dat "de staat aan inkomsten moet komen om dingen te doen die wij allen nuttig vinden"?

Als "wij ALLEN" iets nuttig vinden, dan denk ik dat we het gewoon doen, en dat het niet nodig is dat een overheid dat "afdwingt".

Dat is alleen nodig als niet "wij allen", maar "een bepaalde groep" die dingen nuttig vindt. Die heeft dan de staat nodig om de anderen er toe te dwingen om meer te doen, eventueel via belastingen.

Uit de opmerking van Job de Klepper dat "belasting is diefstal" in zekere zin juist is, maak ik op dat hij inderdaad inziet dat deze gelden met geweld, tegen de zin van het individu worden geïnd.

Dat hij dan de stap maakt naar "Winst is diefstal", begrijp is niet. Winst is immers het bedrag dat iemand boven zijn kosten wil krijgen, voordat hij bereid is om zijn product (dienst) in vrijheid aan een ander te leveren. En de ander is vrij om het wel of niet te kopen. Die ander heeft geen RECHT op het product van de eerste, ervan uitgaande dat deze dat product ook op rechtmatige wijze heeft geproduceerd of verkregen.

De opmerking: "Eigendom is diefstal" is een contradictio in terminis. Eigendom, (het recht om over een zaak op de volstrekte wijze te beschikken) kan men niet door diefstal (wederrechtelijk toe-eigenen) verkrijgen.

Het is juist dat een economisch zwakkere net zoveel RECHT op een product van u heeft als een beter gesitueerde. Als het uw rechtmatig verkregen product is, hebben ze er beiden namelijk helemaal geen RECHT op. In vrijheid kunnen ze met u onderhandelen over de ruil van dat product tegen iets anders, bvb. geld.

"Solidariteit" is helemaal geen vies woord. Dat wordt het pas als er mee bedoeld wordt dat je geld moet afgeven "of anders gebeurt er wat!"

Voor een mens geldt dat hij alleen maar in leven kan blijven door te consumeren. En iets consumeren kunnen we alleen maar als het ergens door iemand geproduceerd is.

Uit de hele geschiedenis en in de huidige maatschappij blijkt overduidelijk dat er meer geproduceerd wordt als een maatschappij vrijer is. In een vrije maatschappij is er meer te consumeren, de prijs wordt lager, en meer zwakken kunnen er van profiteren.

Dit "economische/sociale" onderwerp rechtvaardigt overigens een heel artikel. We hebben er al vaker over geschreven, en we zullen in de toekomst er nog vaker op terugkomen.

Job de Klepper vraagt of het niet wat "ongenuanceerd is (om te stellen) dat eigendom van mensen via belasting afgepakt mag worden".

Wel, er staat in "de wet" dat de overheid een deel van uw geld mag afpakken; uw werkgever wordt gedwongen dat van uw salaris "in te houden"; uw leverancier wordt gedwongen om u voor alles x 0/o BTW extra te laten betalen en die "af te dragen"; en als u de pech hebt om dood te gaan, worden uw erfgenamen gedwongen een groot deel van de erfenis af te geven. En deze paar voorbeelden zijn nog maar een fractie van wat er allemaal nog meer moet. En al die bedragen waren (even) uw eigendom.

Onbeperkt hezit verwerven op een vrije wijze, zonder gebruik van geweld, dwang of fraude, gaat niet ten koste van anderen. In tegendeel, het verwerven gaat gepaard met het verlenen van diensten en/of leveren van producten die andere graag willen hebben en waarvoor ze bereid zijn om vrijwillig te betalen.

In de huidige maatschappij gaat het rijk worden heel vaak via gunsten die de overheid verleend door subsidies, vergunningen, invoerbeperkingen enz. Dat is altijd ten koste van een aantal anderen. Net wat we niet willen.

Het is niet de bedoeling om socialisten, fascisten en communisten op één hoop te gooien. Zeker niet letterlijk!!

Zeker willen we ook geen goedwillende personen in die groepen beledigen.

Wat wel het geval is, is dat elk van deze groepen, ieder op een iets andere manier, geweld en dwang gebruikt tegen mensen die niet doen wat zij graag willen. En tegen dat gebruik van geweld en dwang zijn alle Libertariërs.

Het bezit van "grond" is een speciaal geval waarover we al eens eerder geschreven hebben. Dit voert in dit artikel echt te ver. We zijn bereid om er later nog eens afzonderlijk op terug te komen. Eén van de kernen is hier hoe je rechtmatig grond tot eigendom kunt verwerven, en hoe dit oorspronkelijk tot stand gekomen is.

Het kan best zijn dat "nationalisatie een liberaal erfgoed" is. Dat doet echter niet ter zake. Wie er steelt en wanneer, is niet belangrijk in de beschouwing dat het diefstal blijft. Inderdaad zijn er heel veel wetten en reguleringen tot stand gekomen op aandrang van het bedrijfsleven en/of ondernemers. Maar ook hier is het niet essentieel wie gelobbied heeft.

De ene regel roept de andere op. Zo zijn we op het punt gekomen waarover Job de Klepper terecht opmerkt dat "de greep van de overheid op mensen en

zaken steeds groter wordt".

Volgens de Libertariërs is het nog niet te laat. We zijn zelfs filosofisch al aan de omkeer bezig zoals bleek uit het "FRIEDMANN artikel in VRIJBRIEF nr. 113/114. (Belangstellenden sturen we graag een gratis kopie; voor zover de voorraad strekt).

Het is niet juist begrepen dat "(Het Libertarisme) onder de gewenste vrijheid vooral verstaat de ondernemersvrijheid dus de economische (vrijheid)".

Het tegendeel is waar. Het LIBERTARISME is voor de economische EN VOOR DE SOCIALE/PERSONLIJKE VRIJHEID. Het feit dat wij voor beide vrijheden zijn, en dat wij weten dat deze beide soorten vrijheid niet los van elkaar kunnen blijven bestaan, onderscheidt het LIBERTARISME van alle andere systemen. *)

In alle andere systemen is er een variatie van: "ik moet mij opofferen voor anderen", of: "anderen moeten zich opofferen voor mij".

HET LIBERTARISME IS DE ENIGE MAATSCHAPPIJVORM WAARIN NIEMAND WORDT OPGEOFFERD VOOR WIE DAN OOK.

*) Ook dit is in eerdere artikelen uitgebreider uitgelegd, en ook daarvan willen we u graag een kopie sturen.

GELD

Reeds jaren geleden heeft de Nobelprijswinnaar Prof. Hayek gesteld dat het staatsmonopolie om geld uit te geven afgeschaft diende te worden.

Net als met het uitvinden van de boekdrukkunst het geval is, schijnt thans op allerlei plaatsen het onafhankelijke geld uitgegeven te worden.

De bedoeling van dit artikel is u over deze ontwikkelingen te informeren. In latere stukken zullen we eventueel dieper op de materie ingaan. Als u onderzussen vragen en of interesse hebt om mee te doen, laat het ons dan weten.

In het April 1987 nummer van De Vrijbrief hebt u al kunnen lezen dat door Disneyland enkele miljoenen eigen DISNEYDOLLARS uitgegeven zijn. Er zijn al plannen van LIFHAS voor het uitgeven van LIBERS. U hebt kunnen lezen dat u deze al kunt bestellen. 50 Libers tegen de koers van 50 gulden of 900 Belgische Franks.

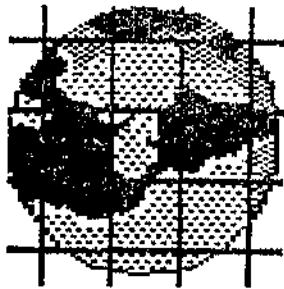
Los daarvan is door ILARO, een vereniging van Optimisten de PECU uitgegeven. Ook de PECU is op dit moment één gulden waard. Hij neemt echter elke keer als er dertig nieuwe personen lid worden 7,5% in

waarde toe. Als de vereniging groeit, is dit dus een goede belegging. Zeker zolang ze het vol kunnen houden.

Naast deze Pecu (die een blauwe kleur heeft), is er ook een "gecommercialiseerde Pecu". Deze is gekoppeld aan de goudprijs.

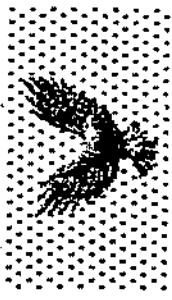
Door Libertarian International wordt uitgegeven de SPOONER. Genoemd naar Lysander Spooner, een vrijheidsstrijder van 1808-1887. De Spooner is gekoppeld aan een basis jaarabonnement op FREEDOM NETWORK NEWS, en wel één Spooner is 1/4 van de abonnementsprijs. Er wordt ook nog gewerkt aan de koppeling met bv. de goudprijs. Een reeds jaren lopend systeem voor betalingen in goud wordt gebracht door ANTONY HARGIS.

Naast deze "munten-systemen" zijn er ook een aantal werkende "girale" systemen. Zo kunnen we noemen het systeem LETS (Local Exchange Trading System). Met behulp van een computer worden de transacties van de deelnemers bijgehouden in waarde-eenheden van "groene dollars". Elke deelnemer kan dan voor zijn tegoed goederen of diensten verkrijgen bij elke andere deelnemer. Het wordt daardoor een soort bartersysteem met eenvoudige verrekeningsmogelijkheden.

II

ROOPEL

ΠΟΥΤΟΣ Ι ΛΟΡΟΤΗΣ ΕΡΕΛΟΨΠΙΑ
ΕΚΔΟΤΩ ΤΩ ΔΥΟΡΠΩΤΩ

0017514

Voorzijde

VIJF
PEEL

DE HOUDER IS GERECHTIGD
DIT BILJET TE VERZILVEREN
1 JAAR NA UITGIFTE-DATUM
NAMENS HARE GEGARANDEERD

DOOR DE SCHATBEWAARDEUR, DE GOUVERNEUR,

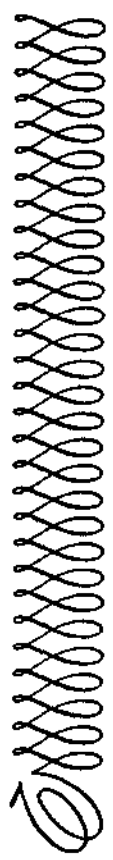
ROOPEL
001-V-82

Op een dergelijke manier werkt het Duitse systeem:
KUVOG: Kaufen Und Verkaufen Ohne Geld.

Het systeem ACES: Alternative Currency Exchange System, biedt goede mogelijkheden om de lokale systemen aan elkaar te koppelen waardoor handelen tussen de verschillende systemen onderling mogelijk is. Dit systeem wordt thans gebracht door FREENET-WORK en André Spies.

Al deze mogelijkheden worden thans door een "Bank-commissie" bestudeerd. U zult er nog wel meer over horen.

Ir. H.J. Jongen Sr.

ONE SPOONER
In Liberty We Trust

Redeemable through Libertarian International for 1/4 value of an L.I. Basic Membership.

Lyander Spooner—1808-1867

Chairman/Director

Libertarian International, 9308 Falmington Drive, Richmond, Virginia 23228

Om de invloed van de wetgeving op het marginale abortusgedrag te neutraliseren, zouden aanstaande echtgenoten verder meer vrijheid moeten krijgen strafbedingen in hun huwelijksvereenkomst op te nemen, zoals b.v. de ontbinding van rechtswege in geval van abortus. Tevens zouden rechters schenkingen met non abortandi-beding van ouders of schoonouders niet voor ongeschreven mogen aanzien wegens hun strijdigheid met de persoonlijke vrijheid van de zwangere vrouw.

Tenslotte, moet elke vorm van door de overheid ge-waarborgde pensioen opgeheven worden. Thans is het immers zo dat ouders die abortus verkiezen in hun oude dag kunnen leven van wat de staat afroemt van de rijkdom dat door de kinderen wordt tot stand gebracht van ouders die abortus afwezen. Waarom zou men de burger de keuze niet laten voor ofwel een "double income no-kids"-bestaan inclusief abortus, ge-

koppeld met een onpersoonlijk pensioensparen, ofwel het baren of overnemen van kinderen - met een lager besteedbaar inkomen als gevolg - doch met de vooruitzicht er later materiële en psychologische steun van te ontvangen.

Abortus is thans een probleem omwille van overheids-interventie. Minder overheid zou abortus herleiden tot zijn ware dimensie: een individuele morele keuze. Het is niet verwonderlijk dat een socialist vanuit zijn elitair ideeëngoed - zijn overtuiging persoonlijk te weten wat goed of slecht is voor het "vulgus pecus" - de samenleving wil organiseren door individuele handelingen al dan niet strafbaar te stellen. Wanneer evenwel een uitmondende liberale intellectuele hetzelfde schijnt te geloven, kan dit alleen zorgen baren voor de toekomst van het liberalisme in België.

Chris Hosapied

„With a little help from my friends ...”

oftewel

Hoe zou men omgaan met AIDS in een libertarische samenleving?

Wat zou "men" doen met AIDS in een libertarische samenleving?

Dit "vraagstuk" moet, zoals alle vraagstukken, logisch en zo rationeel mogelijk benaderd worden vanuit het libertarische axioma.

Ten eerste: "men" is een vage aanduiding. In een libertarische samenleving heb je te maken met individuen, evenals in een collectivistische samenleving, maar een waarin de individuen een maximum aan zeggenschap over zichzelf hebben.

Ten tweede: Geïmpliceerd in het bovenstaande, maar nadrukkelijker gesteld: een libertarische samenleving is gebaseerd op de negatieve vrijheid, nl. dat het initiëren van geweld verboden is, moreel en rechtmatig afgestraft mag en moet worden. Daarnaast is de hoop en de gegronde verwachting dat positieve vrijheid, nl. het ontwikkelen van de eigen individuele vermogens, ten volle benut zal worden.

Een libertarische (d.w.z. voor mij rationeel-anarchistische) analyse (zie voor de grondbeginselen, toepassingsregels en uitwerking mijn notitie "Rationeel-anarchistisch denken") houdt in dat individuen elkaar zeker niet bewust mogen beschadigen/verwonden/bestelen c.q. dreigen daarmee.

Een verkoudheid kan besmettelijk zijn. Iemand die daarmee besmet wordt kan daar

- geen effect van hebben
- ook verkouden van worden
- behoorlijk verkouden van worden
- ernstig ziek van worden, met een dodelijke afloop in enkele uitzonderlijke gevallen.

Iemand die drager is van malaria, tb, lepra, enzovoorts, kan ook zeer schadelijke effecten teweeg brengen bij eenieder die hij daarmee besmet.

Wanneer iemand bewust een ander besmet met een virus dat voor de ander schadelijk is, laat staan dodelijk, dan wordt de ander schade toegebracht, eventueel uit onvoorzichtigheid of onverantwoordelijkheid. Dit staat logischerwijze gelijk aan gewelds-initiatie. Of je nu iemand met een pistoolschot of een bacil verwondt, het effect kan even vervelend en zelfs dodelijk zijn. (Er bestaat dan ook zoiets als biologisch-chemische oorlogsvoering).

Wanneer vast is gesteld dat het oplopen van AIDS (Auto Immuno Deficiency Syndrome) altijd zeer schadelijke tot dodelijke gevolgen heeft, dan is het bewust besmetten van een ander met AIDS een bewuste geweldsinitiatie.

Maar, zoals met alle geweldsinitiatie en de passende straf daarvoor, is het terug te brengen tot het individu, met zijn eigen voorkeuren en zijn eigen moraliteit.

Eerst moet benadrukt worden dat een libertarische samenleving op eigendom is gegrondvest.

Ieder individu beschikt volledig over zijn eigendom, mits uiteraard het eigendom, leven en vrijheid van een ander niet worden aangetast. Dit houdt onder meer in dat alle zogenaamde openbare gelegenheden die wij nu kennen (straten, winkelcentra e.d.) privé bezit zouden (moeten) zijn.

De eigenaar stelt zelf zijn regels.

Wanneer het voor de eigenaar belangrijk is (uit ethische of markt-interessante overwegingen) om bijvoorbeeld wandelaars, potentiële kopers, cafébezoekers enzovoorts, enerzijds te garanderen dat ze niet bepaalde ziektes zullen oplopen en anderzijds pas mensen toe te laten op zijn terrein wanneer ze kunnen bewijzen vrij te zijn van de betreffende bacillen, dan wel daartegen ingeënt te zijn, dan heeft dit ook consequenties voor zoiets als AIDS. Een eigenaar zal er voor zorgen dat AIDS niet voorkomt bij een ieder die op zijn gebied vertoeft.

Zoveel individuen, zoveel wensen en voorkeuren.

Een andere eigenaar zal wellicht actieve preventie voeren maar slachtoffers van bepaalde ziektes onder bepaalde voorwaarden wel toelaten.

Een volgende zal er allemaal niet zo zwaar aan tillen: geen garanties en geen voorzorgmaatregelen. Een Wilde Westen voor hen die er voor kiezen (ook al is het maar tijdelijk).

Vanzelfsprekend ligt het in het belang van eigenaars (inclusief winkeliers, hotel- en restauranthouders, en verkopers van welke waren dan ook, inclusief sex) en van bezoekers dat er duidelijkheid is t.a.v. de garanties en voorwaarden.

Tenslotte is het essentieel om dieper in te gaan op het initiëren van geweld, hetgeen gebeurt wanneer je een ander besmet met verkoudheid of met AIDS. (De gevolgen zijn uiteraard in het algemeen zeer verschillend). Mijns inziens is er in beide gevallen zonder meer sprake van geweldsinitiatie. (In de context van de huidige collectivistische samenlevingen, waarin de begrippen eigendom en geweldsinitiatie op zijn minst verloederd en verkracht zijn, moeten allerlei kanttekeningen worden geplaatst).

Individen verschillen ook t.a.v. de preferenties omtrent bewijsvoering, bewijslast en strafmaat, dus ook t.a.v. behandeling van geweldsinitiatie. Sommigen zullen de lichtste vorm van geweldsinitiatie (bewust of onbewust gepleegd, met of zonder voorbedachte ra-

de, ongeacht objectiveerbare gevolgen) met de zwaarste straf willen behandelen, bijvoorbeeld de doodstraf. Anderen zullen de zwaarste vorm van geweldsinitiatie (met alle mogelijkheden zoals bovengenoemd) nog relatief licht willen straffen, bijvoorbeeld hoogstens schadevergoeding eisen. (Hoe deze variëteit tot uiting kan komen in een vrije-markt-situatie wordt hier niet behandeld).

Afsluitend wil ik nog het volgende duidelijk maken. Ik wil niet door een ander met verkoudheid besmet worden, maar zal er zelf relatief weinig voor over hebben om de kans te minimaliseren. Ik wil zeker niet door een ander met AIDS besmet worden, en daar zal ik relatief veel voor over hebben om me daartegen te beschermen. Ik verwacht geen bescherming van de zogenaamde overheid, noch tegen verkoudheid noch tegen AIDS. Integendeel!

Ik vrees de zogenaamde zorg van "de overheid" m.b.t. AIDS-preventie (en dit geldt ook voor hun zorg voor verkoudheid, drugs, zwarte markt, enz.).

Ik kan nu al voorspellen dat bemoeienis vanuit de regerings met het probleem AIDS veel slechtere gevolgen zal hebben dan AIDS zelf.

"I can choose my lemon-aids, sometimes I need band-aids, and perhaps Live Aids can help, but please do not regulate my freedom nor my market".

Zoals de advertentie ons waarschuwt: "Laat je niet naaien, gebruik een condoom!.. --- "Laat je niet naaien, denk libertarisch!"

Regering schakelt Van Lennep in bij onderzeeër-order

Van onze economische redactie

32.05.17 DEN HAAG, dinsdag

Jhr. E. van Lennep is door de regering gevraagd zich in te zetten voor het verkrijgen van de onderzeeër-order van Saoedi-Arabië.

De Rotterdamse scheepswerf RDM is een van de kandidaten voor de order van acht onderzeeërs voor bijna drie miljard gulden.

Van Lennep is voormalig secretaris-generaal van de OESO, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.

Nagekomen antwoord op onze vraag van de maand: wie zijn de grootste wapenhandelaars?

Libertarische mogelijkheden

Het hierna volgende artikel is niet zo zeer libertarisch, als wel een beschrijving van mogelijkheden waarop wij onze lezers graag willen attenderen.

Het artikel geeft aan hoe iemand uit het bedrijfsleven op nuttige wijze werkzaamheden door studenten kan laten doen.

De redenen tot opname van het artikel zijn:

- wij willen onze student-abonnees hier op wijzen, zodat zij hier-hun voordeel mee kunnen doen
- de Vrijbrief-abonnees uit het bedrijfsleven kunnen hier ook hun voordeel mee doen
- het is een praktisch voorbeeld hoe een normale overeenkomst tot voordeel van beide partijen kan leiden.

INTEGRAND: DE SPRINGPLANK NAAR 'T BEDRIJFSLEVEN

Integrand is een studenteninitiatief uit 1980 om de bedrijfsvaardigheden van doctoraalstudenten te bevorderen door te bemiddelen in stages en werkopdrachten bij bedrijven en instellingen. In toenemende mate worden gevorderde doctoraalstudenten voor uiteenlopende projecten ingeschakeld. Het grootste deel van deze studenten wordt via Integrand geplaatst, want Integrand fungeert al meer dan vijf jaar als de intermediair tussen bedrijven en studenten en heeft inmiddels vestigingen in de zes grote universiteitssteden (Amsterdam, Rotterdam, Leiden, Groningen, Tilburg en Utrecht). Doordat de medewerkers van Integrand zelf studenten uit verschillende disciplines zijn, kent Integrand als geen ander de mogelijkheden contacten te leggen binnen de universitaire wereld.

Ons omvangrijke bestand telt landelijk meer dan tweeduizend ingeschreven studenten uit vele studierichtingen. Aankomend bedrijfskundigen, economen en informatici vormen het merendeel van de jaarlijks zo'n 350 geplaatste studenten, maar ook organisatiepsychologen, geografen en chemici vinden via Integrand hun weg naar het bedrijfsleven. Voor alle studierichtingen geldt dat de studenten in hun eindfase van hun studie bezig zijn, waardoor de specialisatie zich op een hoog niveau bevindt. Dit biedt het bedrijfsleven de mogelijkheid tijdelijk medewerkers binnenshuis te halen die beschikken over de meest recente kennis op hun vakgebied.

Was de aanwezigheid van student-stagiaires vroeger vaak een belasting voor het bedrijf, nu is er via Inte-

grand de mogelijkheid projecten aan te pakken waar tot op heden geen geld, kennis of tijd voor was. Markten kunnen worden verkend, omdat onderzoekers betaalbaar worden; administraties kunnen worden verbeterd, doordat de nieuwste technieken toegankelijk worden gemaakt. Begeleiding vanuit de Universiteit is in overleg veelal mogelijk.

De voorselectie van één of meerdere kandidaten gebeurt door Integrand naar aanleiding van een in overleg opgestelde opdrachtomschrijving. Het bedrijf bepaalt uiteindelijk zelf welke kandidaat wordt aangenomen en onder welke (arbeids-)voorwaarden. In overleg worden ook afspraken gemaakt over de projectduur en de aard van het dienstverband (full-time/part-time). Gedurende en na afloop van de opdracht onderhoudt Integrand contact met student en organisatie om de opdracht voor beide partijen zo goed mogelijk te laten verlopen.

Voorwaarde voor de student is dat hij/zij in het landelijke bestand staat ingeschreven (aan inschrijving zijn geen kosten verbonden).

Bent U na het lezen van dit artikel geïnteresseerd de mogelijkheden met betrekking tot uw specifieke bedrijfssituatie nader toegelicht te zien in een persoonlijk gesprek, dan komen wij graag bij u langs, uiteraard zonder enige verplichting uwerzijds.

INTEGRAND AMSTERDAM
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
Tel.: 020-446170

INTEGRAND ROTTERDAM
Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
Tel.: 010-4081799

INTEGRAND LEIDEN
Kloksteeg 25
2311 SK Leiden
Tel.: 071-149459

INTEGRAND GRONINGEN
Hooge der A 25
9712 AD Groningen
Tel.: 050-145211

INTEGRAND TILBURG
Hoogeschoolaan 225
5037 GC Tilburg
Tel.: 013-635612

INTEGRAND UTRECHT
Munststraat 4
3512 EV Utrecht
Tel.: 030-392176

BOEKRECENSIE

DE ZICHTBARE HAND

De hand van de overheid, in tegenstelling tot de onzichtbare hand van Adam Smith! De titel van een boek van Paul de Grauwe, Professor aan de Katholieke Universiteit Leuven, in de serie 'Mens en Economie'

"Een nieuwe reeks die de economie bereikbaar wil maken voor de gewone man. Los van elk technisch jargon en in een directe stijl behandelen de medewerkers van deze reeks de grote economische problemen van het ogenblik. De reeks reageert tegen een filosofie die zegt dat elk economisch probleem slechts kan opgelost worden indien de overheid zich ermee bemoeit. Deze opvatting heeft ertoe geleid dat de overheid verstrikt is geraakt in elk domein van het economisch leven. De auteurs willen weer werken met de basisfilosofie die stelt dat veel economische problemen kunnen opgelost worden door vrij initiatief en persoonlijke overtuiging". Dit vermeldt de eerste binnenpagina. De reeks staat onder redactie van Paul de Grauwe, Dirk Heremans en Paul van Rompuy, allen Professor aan de Leuvense Universiteit.

'De Zichtbare Hand' heeft als ondertitel: Het conflict tussen economie en politiek. Het is, enkele maanden na het verschijnen, al in Tweede Druk.

Bevatelijk, geen cijfers, enkele eenvoudige grafieken en ... als enig onderwerp de studie van het economisch overheidsoptreden. Resultaat van de studie: bijna steeds moet de Zichtbare Hand onderdoen voor de

Onzichtbare! Inzake industrieel beleid, subsidies, tewerkstelling, prijscontrole, concurrentiebescherming, sociale zekerheid, belastingeninvloed, sociale rechtvaardigheid, economische flexibiliteit.

Een en ander betekent niet dat de overheid onmisbaar is! Verre van daar. De overheid is broodnodig. Als scheidsrechter, als beschermster tegen misdaad en geweld. En, steeds volgens de auteur, op toch nog twee (economische) vlakken: cultuur en sociale zekerheid.

Inzake cultuur echter alleen ter ondersteuning van een vrije marktinvloed: geen subsidies aan de kunstenaars-producenten, maar wel aan de kunstliefhebbers-consumenten. Een actueel voorbeeld in België: geen toelagen aan operagezelschappen, wel een subsidie voor elke verkochte toegangkaart.

Inzake sociale zekerheid: de vervanging van de diverse stelsels door het stelsel van de (zogenaamde) Negatieve Inkomstenbelasting, dus met een 'Gewaarborgd Minimum Inkomen', aangevuld door (vrije) verzekeringen.

Veel libertariërs zullen moeite hebben met deze toegevingen aan de overheidsfunctie. Daar staat tegenover dat het boek, niet in het minste door zijn succes, een belangrijke bijdrage betekent tot het groeiende besef van de destructieve rol van staat en overheid op ons aller leven en streven.

DE ZICHTBARE HAND, P. de Grauwe, Uit. LANNOO, 222 blz., ca. BFr. 500.

Fred Dekkers

AKTIES VRIJBRIEF

In deze Vrijbrief treft u de Liberty Tree Catalog aan van het Liberty Tree Network. De redactie van de Vrijbrief meent dat het verspreiden van een dergelijke catalogus de lezers van de Vrijbrief meer inzicht zal geven in wat er op de wereld in het Libertarisme omgaat. In de toekomst wil de redactie proberen meer van dergelijke, de blik verruimende, publicaties samen met de Vrijbrief te verspreiden. Er zijn al een aantal mogelijkheden voor de toekomst in onderzoek. Hoewel een en ander een vrij kostbare zaak is, is het zeker de moeite (en het geld) waard. De redactie zou het zeer op prijs stellen, wanneer u uw mening over een dergelijk initiatief wilt geven; en eventueel suggesties doet ten aanzien van wat u interesseert. Mogelijk kunt

u, mede geholpen door deze bijlagen, geïnteresseerden ertoe brengen een abonnement op de Vrijbrief te nemen. Voor uw abonnement krijgt u niet alleen de Vrijbrief met bijlagen, maar ook het recht op diverse kortingen, zoals een korting op het bijwonen van de Lage Landen Conventie 1987; een korting op boeken zoals *The Solution* en *Die Oplossing*, maar binnenkort op een groter assortiment libertarische publicaties (hierover zult u nader worden ingelicht). Zo kunt u reeds nu het boek *Super Parent Super Children*, van Frances Kendal, verkoopprijs f 32,50 als Vrijbriefabonnee voor f 26,00 in Uw bezit krijgen. Zend daartoe een betaalkaart aan: W. van Hulten, Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam ter waarde van f 26,00 en f 2,50 bijdrage in de verzendkosten.

UW AKTIE

WAT KUNT U DOEN?

In "Elsevier" van 22 augustus 1987 stond het artikel over Ayn Rand waarvan we u hierbij een copie aanbieden.

Langzamerhand komen het Libertarisme en het Objectivisme frequenter in het nieuws. Hoewel de media soms goed, maar even vaak tendentius of zelfs apert foutief over deze filosofen berichten, is het vooral belangrijk dat deze stromingen in het nieuws komen. Zoals men wel zegt: Het is beter om zwart gemaakt, dan doodgezwegen te worden.

Om tot een juiste berichtgeving te kunnen komen is het noodzakelijk dat er door middel van (ingezonden) brieven aan de redactie wordt gereageerd. Reacties geven blijk van interesse in het onderwerp. Zonder reacties komen de redacties al snel tot de conclusie dat er geen interesse voor het betreffende onderwerp bestaat, er zal dan ook niet meer over worden gepubliceerd.

Om deze redenen verzoekt de redactie van De Vrijbrief daarom dringend ingezonden brieven aan Elsevier en eventueel aan de door u gelezen dagbladen te sturen. Ook indien de brieven niet worden gepubliceerd sorteren ze wel degelijk effect; de redacties zien dat er voor dat onderwerp wel degelijk belangstelling bestaat.

In verband met de beschouwing die de redactie van De Vrijbrief aan dit stuk in Elsevier wil wijden, is het belangrijk dat we weten welke brieven aan Elsevier (of eventueel andere bladen) zijn gestuurd. Derhalve graag een copie van uw brief aan: Libertarisch Centrum, Antwoordnummer 551 (Postzegel plakken is niet nodig; echter wel voordelig voor De Vrijbrief!) 3100 WB Schiedam. Natuurlijk staat ook De Vrijbrief open voor ingezonden brieven (niet alleen over dit onderwerp).

Wanneer de media veel reacties op een publicatie ontvangen zal men meer aandacht aan dat betreffende onderwerp gaan besteden. Als gevolg van het grote aantal telefonische reacties die bij de redactie van De Vrijbrief zijn binnengekomen, is het besluit tot deze actie genomen. U ziet: zelfs bij uw eigen blad, De Vrijbrief, werkt het!

Adressen:
Redactie Vrijbrief p.a. Libertarisch Centrum Antwoordnummer 551, 3100 WB Schiedam
Elseviers Magazine, Postbus 152, 1000 AD Amsterdam

Gezondheidszorg: een lijdend onderwerp?

CONGRES

zaterdag 10 oktober 1987

Plaats: Hoog Brabant, Radboudkwartier 23 te Utrecht;
aanvang 10.00 uur. Het inschrijfgeld bedraagt f 50,00
voor de gehele dag.

Sprekers: Mr. B.W. Maris, oud Eerste Kamerlid, lid Raad van advies KNO; A. Spaan, schrijver bekreunde HEAD-scriptie "Budgettering of commercialisering"; Dr. D. Willems, adviseur van premier Thatcher en directeur Centre for Policy Studies te Londen, Prof. Dr. F. Hartog Emeritus hoogleraar Economie Rijksuniversiteit Groningen; Drs. G.E. Schuitemaker, directeur European Institute for Orthomoleculair Science; Drs. A.Aanen, neuroloog, voorzitter VB3; Drs.P.Kleinepier, huisarts; Mevrouw N. van Hulten-van Os, fysiotherapeut en oud-voorzitter NVVF (Ned. Ver. van Vrijgevestigde Fysiotherapeuten); Drs. H.L. van Noubuys, tandarts en voorzitter van de Stichting Onafhankelijk Hulpverlening.

Sluiting om ca. 17.30 uur.

VERSTAATSING

Geen ontstuitbaar verschijnsel

Het korporatistisch socialisme en het staatsmerkantilisme moesten in de 18e en het begin van de 19 eeuw wijken voor het liberalisme. Eenmaal het liberalisme westeuropa uit de onderontwikkeling gehaald had, moest het op zijn beurt de plaats ruimen voor kollektivisme. Aan de basis van die economische en politieke evolutie liggen ideeën en theoriën, mythen en denkbeelden die intellectuelen langzaam maar zeker in het kollektief bewustzijn - de "Weltanschauung" van regeerders en openbare opinie - lieten sijpelen.

Om een verdere verstaatsing te stuiten moeten vooreerst de intellectuele grondslagen en affectieve mythes waardoor de kollektivisering gerechtvaardigd wordt, ontmaskerd en weerlegd worden. Dit is de opzet van het VON MISES-instituut dat in 1983 door een aantal professoren opgericht werd, als Belgische tegenganger van de Britse libertarische denkclubs Adam Smith Institute en Carl Menger Society. Bedoeling is niet rechtstreeks het kollektivisme te bestrijden, doch wel om het alternatief duidelijk te formuleren door het populariseren van de gedachtengoed van de Oostenrijkse school van ekonomen, het onderbouwen van de vrije markt-gedachte op theoretisch vlak en tevens het stimuleren van analyses en toepassingen op Belgisch en Europees niveau.

Het instituut legt zich voornamelijk toe op het publiceren van wetenschappelijke analyses over de gevolgen van het staatsinterventionisme, het vertalen van buitenlandse economische werken, het inrichten van seminaries over actuele economische en politieke problemen en vormingscycli voor jonge academici. Het Van MISES-instituut publiceert verder een driemaandelijks "NEWSLETTER" (1) waarin België's meest

liberale ekonomen en politieke en sociale actualiteit commentariëren en de volgende activiteiten van het Instituut aangekondigd worden.

Het instituut dat onlangs in een eigen secretariaat introk (2) plant nieuwe initiatieven. Hiertoe werd einde mei zijn raad van beheer uitgebreid. Bij de nieuwe gezichten zijn er drie Belgische libertariërs: Frank VAN DUN, voorzitter van het Libertarisch Centrum v.z.w., Fred DEKKERS en Chris HOCEPIED.

Frank VAN DUN is hoofddocent recht aan de RU Limburg en auteur van "Het Fundamenteel Rechtsbeginsel". Hij is tevens lid van de Raad van Advies van de K.N.O. Fred DEKKERS is niet alleen een succesvol zakenman, maar vooral de bezieler van de Belgische Libertariërs. Hij heeft tal van projecten opgezet om het libertarisme in België te verspreiden. Chris HOCEPIED studeerde o.a. overheidsmanagement en is thans verbonden aan de Europese Commissie te Brussel.

Sedertdien werd die nieuwe raad van beheer reeds op het Kabinet van de liberale Vice-ministerpresident VERHOFSTADT ontvangen, wat op het belang wijst dat deze laatste hecht aan de meer krachtige verspreiding van de vrije-marktgedachte in parallel met zijn politieke strijd voor het libertarisme.

- (1) Om zich erop te abonneren volstaat het 250 fr over te schrijven op de bankrekening 210-0312035-38 van het Instituut.
- (2) Thielemanslaan 114, 1150 BRUSSEL. (tel. 02/7705960).

COMPUTERS BEREIGEN GEZIN

"Computers vormen een gevaar voor het gezinsleven. Op het werk best, maar verder moet je de zaak niet overdrijven," vindt Piet Boersma.

Boersma is raadslid voor het GVP (waarin men veel gereformeerde kerken vrijgemaakt aantreft) in de Friese gemeente Achtkarspelen. De gemeente wilde 25.000 gulden beschikbaar stellen om ambtenaren tegemoet te komen bij het aanschaffen van een computer. FNP (Friese Nationale Partij) en RPF waren ook tegen, maar niet omdat zij het gezinsleven bedreigd zagen. Met geld van de gemeenschap mag je geen ambtenaren en het college bevoordelen. Ofwel: "De 25.000

kin je net meitsje tsjin de boarger oer. Jo mei amtners en it kolleezje net befoardielje," riep Marten van der Veen van de FNP.

Toch werd het voorstel aangenomen omdat CDA, PvdA en VVD de mening waren toegedaan dat een computer thuis voor de gemeente voordelen biedt en kostenbesparend werkt.

Uit PCM, juni 1987.

HELP

DE AMBTENAAR VERZUIPT

(MIJ)

HELP, DE AMBTENAAR VERZUIPT (mij):

Meneer X koopt in België op een veiling een huis voor zeg 2 miljoen B.fr (Hfl. 110.000,-).

In die prijs zit de belasting inbegrepen en die wordt afgedragen.

Een ijverige ambtenaar stelt dat de waarde van het huis 3 miljoen B.fr is en dat er over 1 miljoen B.fr. extra belasting en boete betaald dient te worden.

Meneer X schrijft de ambtenaar hoe hij hier bij komt en de ambtenaar verlaagt in zijn "welwillendheid" de waarde tot B.fr. 2,5 miljoen en de boete dienovereenkomstig.

Let wel, het huis stonds sinds eind 1984 te koop, is openbaar verkocht (dus geen manipulatie of zwart geld) en onze meneer X dacht, net als ik, dat in dat geval de waarde de prijs is zoals medio 1986 is betaald.

* Wat betekent dit nu eigenlijk?

1. Als je gewoon iets koopt, al zijn het maar pralinés, dan kan blijkbaar de ambtenaar stellen dat je er niet genoeg voor betaald hebt. Zo durft mevrouw X bijvoorbeeld, nu niets meer in de uitverkoop te kopen.

2. Sterker, de ambtenaar verhoogt de belasting daarover ook nog eens met een boete. Alsof meneer X niet te goeder trouw was.

* Wat doen we er aan?

a. Je kunt wel een advocaat zoeken om je "recht" te halen, maar de lange adem en de kosten geven daar toch wel problemen aan.

b. Je kunt weigeren te betalen en ze leggen beslag op je bezittingen, met alle rompslomp vandien.

c. Het hoofd in de moede schoot werpen en gewoon betalen.

d. Aan de betreffende ambtenaar toestemming/goedkeuring vragen of hij de prijs juist acht, vóór elke transactie die je gaat doen. (Voor sla, benzine, meubels etc.) Wat zal die meneer zich dan extra machtig voelen.

* * * * *

(documentatie van voornoemd voorbeeld in ons bezit, bedragen veranderd) bij navraag blijkt dat voornoemde regels in België inderdaad bij vastgoed toegepast "kunnen" worden. Maar wij wilden u de (on)zinnigheid van deze situatie niet onthouden.

Ir. L.H.M. Jongen Jr.

De plannen voor de LI-Wereldconventie in 1988 beginnen vastere vorm te krijgen.

Frances Kendal en Leon Louw, de schrijvers van het bekende boek "SOUTH AFRICA, THE SOLUTION" zijn al een eind gevorderd met de organisatie.

Dit gaat een fantastische gebeurtenis worden!

Het centrale thema zal worden: **DE PRACTISCHE TOEPASSING VAN DE LIBERTARISCHE PRINCIPES OP DE HEDENDAAGSE WERELDPROBLEMEN.**

De conventie is gepland in SWAZILAND. Dit is een "vredelievend koninkrijk", en deze plaats is gekozen om een aantal redenen.

Het klimaat is er zeer goed in augustus, het ligt dicht bij het Kruger Park, en de mogelijkheid om zwarte studenten te laten deelnemen is er uitstekend.

De datum is begin augustus.

Als spreker komt waarschijnlijk de Nobelprijswinnaar James Buchanan, terwijl reeds uitgenodigd is Chief Buthelezie. Ook wordt gedacht aan Barbara of Nathaniel Branden.

De kosten zullen in de orde van \$ 450.- komen te liggen. Daar zit dan alles in. Niet alleen het verblijf en alle maaltijden in het beste hotel van het land, maar ook een tweedaagse foto-safari naar de wereldbekende KRUGER NATIONALE WILDTUIN.

Wij gaan proberen een goedkope reismogelijkheid te organiseren.

Als u plannen hebt om aan deze unieke gebeurtenis deel te nemen, laat dat dan alvast weten.

INFORMATIE

Abonnement op de Vrijbrief (8 nrs./jaar elk nummer 16 tot 20 p.)

NEDERLAND:

f 40,00, abonneren door storting op bankrekening DE VRIJBRIEF, Amrobank 46.24.31.320, (Giro 8283 AMRO Amsterdam) of per cheque aan Libertarisch Centrum, Antwoordnummer 551, 3100 WB Schiedam.

REDACTIE:

p.a. Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam.
tel.: 010-4262724.

BELGIE:

BF 700,00. Bank J. van Breda, Antwerpen nr. 645.1240465.64, of per cheque aan Libertarisch Centrum, Herenthalsebaan 109, 2100 Deurne.

AGENDA

1 oktober: Kring Rotterdam, bijeenkomst in de Ark, Schiedam Noord, dhr. Bert Fitie over Libertarisme in het Informatietijdperk. Tweede deel. Voor hen die het eerste deel niet hebben kunnen bijwonen zal een korte samenvatting worden gegeven.

12 oktober: Kring Echteld. En verder iedere 2e maandag van de maand.

10 oktober: "Gezondheidszorg: Een lijdend onderwerp?"

21/25 okt.: Conventie Der Lage Landen.
Zie pagina 2.

oktober? Manchester Engeland:
Manchester Society
Conference.

november? Berlijn: Monetary Freedom.

augustus 88 Conventie in Swasiland. Zie aparte aankondiging.

Voor nadere informatie kunt U bellen:

Libertarisch Centrum Nederland;
03465-64994

Vervolg van pagina 16

Wees daarom wijs en volg de volgende strategie naarmate u meer risico wilt:

a) minste risico: een beleggingsfonds dat vooral in Nederlandse waarde belegt en niet teveel in Kon Olie, Philips en Unilever (want die verwacht ik niet dat overgenomen worden)

b) zelf een portefeuille van kanshebbers samenstellen, zonder hier enige garantie in de nevel en geruchtenwereld te kunnen geven: Borsumy, Ceteco, Cindu/Kramer, Gist * HAL, Hoogovens *, Internatio Muller, NedLoyd *, Norit, Pakhoed.

* In deze aandelen zijn opties verkrijgbaar.

c1) koop call opties in de aandelen waarvan u denkt dat er een kans bestaat.

c2) is zo'n onderliggend aandeel inderdaad flink gestegen, koop dan wat put opties. Blijkt het overnamegerucht op niets gebaseerd, dan verdient u daar ook aan.

Ga onder geen beding short in wat dan ook (de mensen die Kluwer moesten indekken tegen een 10-voudige koers, leggen u dat graag uit).

Let wel: Niemand weet welke aandelen wel of niet overgenomen worden. Ook ik niet. Wel kunnen wij een strategie ontwikkelen die zo goed mogelijk inspeelt op het voorgaande.

Ir. L.H.M. Jongen Jr.

Kring Rotterdam/Schiedam:
010-4268702

Kring Het Gooi/Midden Nederland:
03444-2121

DE VRIJE MARKT — IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

Met de strijd van Elsevier om Kluwer over te nemen is er veel losgekomen in Nederland.

Vooraf omdat iedereen er van uit ging dat vijandige overnames (d.i. iemand tracht de meerderheid van de aandelen van een bedrijf te kopen, zonder dat de directie van dat bedrijf dat wil) praktisch onmogelijk zijn.

Er zijn nl. in Nederland nogal wat juridische constructies te maken, waardoor de directie het een overnemende partij bijna onmogelijk maakt om enige invloed uit te oefenen. En om die invloed gaat het een overnemer juist. Want de overnemer wil bijvoorbeeld het beleid veranderen, onderdelen verkopen, of wat dan ook om meer waarde te krijgen dan hij voor de aandelen betaalde. Om een specifiek voorbeeld te noemen: Elsevier dat met een overname van Kluwer haar eigen bezittingen en markt penetratie te vergroten. Een ander voorbeeld: U en ik vinden dat de optelsom van de waarde van alle bedrijfsonderdelen van NedLloyd minus de schulden van f 600,- per aandeel is. Als wij dan door de meerderheid van de aandelen te hebben die aandelen dan inderdaad voor die prijs kunnen verkopen, terwijl we de aandelen voor de huidige beurskoers kunnen kopen voor tussen de 130 en 200, dan doen we het niet onaardig.

Echter met al die beveiligings-constructies kan de huidige directie van, in dit geval, NedLloyd, ons beletten om beleidsbeslissingen te nemen.

Wat is er nu aan de hand?

Door het gevecht van Elsevier zijn er een aantal zaken voor het voetlicht gekomen:

-- allereerst internationaal hebben beleggers gezien dat veel Nederlandse aandelen erg goedkoop zijn. Zij gaan dus kopen. Elsevier zelf mocht dat weer van meneer Maxwell horen.

-- verder blijkt dat er wel nog enige kansen over zijn dat, onder bepaalde condities, wel een (vijandige) overname succesvol kan zijn. Ook dat is een reden om allerlei aandelen te kopen.

Kortom: de Nederlandse beurs treedt in het voetlicht en het zal de komende maanden van geruchten blijven gonzen. Voor u als belegger betekent dat het (be)houden van Nederlandse aandelen nu erg zinvol is; maar ook dat er wel eens wat tegenvallers kunnen ontstaan. Een aangekondigde overname hoeft echt niet te slagen. Daarbij is het zo dat overname kandidaten vaak niet die bedrijven zijn die slecht gegaan zijn. (de koers is daardoor laag en de overnemende partij ziet zijn kans eerder)

Om dan nu veel van die aandelen te kopen op gerucht, meestal voor een hogere koers dan onlangs en dan te horen dat de overname niet doorgaat, betekent een vrije val van de koers.

HET LIBERTARISME is een filosofie en een wereldbeweging. Het erkent zowel op theoretische als op praktische gronden dat het principe van de individuele vrijheid ieders hoogste goed is. En dit op alle gebieden, sociaal, economisch, politiek, moreel.

Daarom streeft het Libertarisme naar een zo breed en zo consequent mogelijke toepassing ervan. Dit houdt ondermeer in het bouwen aan een vrije wereld waarin vrede is, niet alleen tussen mensen van verschillende landen, maar ook tussen mensen met verschillende opvattingen, in verschillende omstandigheden, met verschillende taal, opvoeding en beroep.

Om dit doel naderbij te brengen is het noodzakelijk dat steeds meer mensen het VRIJHEIDSIDEAAL begrijpen en willen toepassen.

De VRIJBRIEF tracht hieraan bij te dragen door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de Libertarische beweging.

Ook biedt de VRIJBRIEF een FORUM waar ieder zijn of haar visie onder eigen verantwoordelijkheid kan uiteenzetten (uiteraard binnen de mogelijkheden van de beperkte plaatsruimte).

De VRIJBRIEF betekent tevens een band tussen gelijkgezinde personen in de BENELUX en daarbuiten, die streven naar een betere wereld met vrijheid, rechtvaardigheid en vrede.

Uw vrijheid bestaat slechts voor zover zij wordt verdedigd en dat doet niemand beter dan U, BEGIN ER DAAROM NU AAN.

Verantwoordelijke uitgever van de VRIJBRIEF: H.J. Jongen, Statiestraat 57/b.3. B-2180 Kalmthout
